

Intellectuele eigendom: niet tastbaar maar veel geld waard

Maka De Lameillieure • innovatieadviseur, Innovatiecentrum West-Vlaanderen

Elk bedrijf verwerft voortdurend nieuwe kennis en knowhow. Als het geen maatregelen neemt om deze kennis en technologische ontwikkeling te beschermen, mogen anderen de resultaten vrij gebruiken. Dat is wellicht niet de bedoeling...

Het innovatiecentrum West-Vlaanderen stelt vast dat intellectuele eigendom voor veel ondernemingen, vooral KMO's, een complexe aangelegenheid is waar misverstanden en onduidelijkheid troef zijn. Bescherming van kennis wordt vaak aanzien als het louter aanvragen van patenten. Intellectuele eigendom is echter veel meer dan dat.

Intellectuele eigendom verhoogt de bedrijfswaarde. Ze kan aanzien worden als "immateriële activa" van de onderneming. Verwacht wordt dat de intellectuele eigendom in de volgende jaren zal uitgroeien tot de belangrijkste waardecreërende kracht. Volgens het accountant-adviesbureau *PricewaterhouseCoopers*, zal in 2007 meer dan 90% van de waarde van de top-2000 ondernemingen wereldwijd bestaan uit de intellectuele eigendom. Daarom is het heel belangrijk dat de drukbezette bedrijfsleider de beslissing om intellectuele eigendom te beschermen niet ad hoc neemt.

Intellectuele eigendomsstrategie

Een goed uitgestippelde intellectuele eigendomsstrategie (kortweg **I.E. strategie**) is onontbeerlijk voor elk onderneming.

Nog te weinig Vlaamse KMO's weten dat ze ook winst kunnen maken met hun intellectuele eigendom

Het opstellen van een intellectuele eigendomsstrategie betekent niet automatisch het aanvragen van een octrooi of een andere vorm van bescherming.

Bij het opstellen van de I.E. strategie is het aangeraden om naast de verschillende beschermingsformules te kijken naar licentieringspolitiek en naar de juridische aspecten van I.E. Ook op fiscaal vlak kan door optimalisatie van de I.E. waarde gecreëerd worden. Via een goed uitgestippelde I.E. strategie kunnen dus inkomsten gegenereerd worden. Op die manier is de I.E. strategie een vast deel van de algemene bedrijfsstrategie.

Een bedrijf kan zijn kennis op verschillende manieren beschermen en iedere wijze heeft zijn kosten en baten.

• Bescherming via octrooi

De Engelse of Duitse naam voor octrooi is patent, een term die ook in ons taalgebied vaak gebruikt wordt. Een octrooi wordt verleend ter bescherming van een uitvinding. Daartoe moet de uitvinding nieuw zijn, inventief en toepasbaar. Meer over het belang van octrooien voor de industrie op blz. 21.

• Geheimhouding

Een technische innovatie kan ook beschermd worden door ze **geheim te houden**. Een onderneming zal geheimhouding kiezen als ze niet in een octrooi wil investeren of als de publicatie van een octrooi het gevaar meebrengt dat de concurrenten het octrooi kunnen omzeilen.

Let op: geheimhouding biedt geen rechtsbescherming!

Om te voorkomen dat anderen de door u ontwikkelde technologie vrij gebruiken zijn een octrooibescherming en geheimhouden de enige mogelijkheden voor bescherming. Er zijn wel andere mogelijkheden om uw marktpositie te ondersteunen.

Marktpositie ondersteunen

- Eén mogelijkheid is **merkbescherming**, waarmee u anderen kunt verbieden de door u geregistreerde naam te gebruiken.
- Nog een mogelijkheid is **modelbescherming**, die ervoor zorgt dat uw nieuwe product uniek blijft.

Licentiering

Ook **licentiering** (aankopen en verlenen) is een belangrijke deel van I.E. en dus ook van de bedrijfsstrategie. Wereldwijd bedraagt de opbrengst door de licentiering ca. 100 miljard dollar en de tendens is stijgend. *Dolby Laboratories, Inc.* is een voorbeeld van een onderneming die 76% van de opbrengst door de licentiering creëert. *Dolby* produceert zelf geen verbruiksgoederen, maar geeft licenties aan de producenten van consumentenelektronica.

Ook Vlaamse KMO's zouden meer moeten trachten om niet enkel met hun producten, maar ook met hun intellectuele eigendom winst te maken. Denk maar aan wat de waarde van *Johnson&Johnson* zou zijn zonder hun merknamen? Of van *Philips* zonder hun patenten? ■

› Het Innovatiecentrum streeft naar een situatie in Vlaanderen waarbij de bedrijfsleider zich bewust is van de I.E. aspecten van zijn activiteiten. Daarbij moet hij of zij in staat zijn om **strategische keuzes** en **beslissingen** te nemen over de verworven kennis en ontwikkelingen.